У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. No. 82. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ТРАВНЯ (MAY) 1971 Ч. 82. VOL. LXXVIII.

НЕХАЙ ПОЧУЄ СВІТ: ВИМАГАЄМО ВОЛІ ДЛЯ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА І ТО НЕГАЙНО!

УСІ НА ВЕЛИКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА БІЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ І СОВЄТСЬКОЇ МІСІЇ В НЮ ЙОРКУ ПЕРШОГО ТРАВНЯ! ЗБІРКА НА ПЕРШІЙ ЕВЕНЮ І 47-ій ВУЛ. О ГОД. 1-ій ПО ПОЛ.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 30 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

ДО СТОЛИЦІ НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ ОЛБАНІ прибули кругло 10 000 осіб автобусами, переважно з Ню Йорку, і влаштували перед будинком леґіслятури демонстрацію. Вони протестували проти запляннованого великого скорочення службовців у Ню Йорку і в стейті. Минулого тижня посадник Ню Йорку Д. Ліндзі попередив, що буде звільнено з праці, через нестачу грошей, до 90 000 урядовців у самому Ню Йорку.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ намагається внести обмеження в права Президента ЗСА покликати довільну кількість молоді на військову службу. Ця Комісія пропонує ,щоб на наступні два роки до війська було покликано не більше, як 150 000 осіб річно. Секретар оборони ЗСА Мелвін Лерд повідомив, що він і не сподівається більшого покликання до війська, як по 10 000 осіб щомісяця, себто менше як 150 000 людей річно. Сенатській Комісії йдеться головно про офіційно - правове обмеження прав Президента, як Головнокомандувача збройних сил ЗСА.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ попередила, що немає ніяких виглядів на здійснення цього року пляну президента Ніксона про зміни в закордонній допомозі у висоті 3.2 більйона долярів. За пропозицією Президента, ЗСА мали б подавати допомогу країнам, що розвиваються, через Американську Корпорацію Розвитку та Американський Інститут Розвитку. Але до закінчення фінансового року залишилося заледве два місяці, і тому немає вже часу на реформу в ділянці закордонної допомоги.

НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ передано давно очікуваний від президента Ричарда Ніксона плян медичного забезпечення населення ЗСА. За тим пляном, головну ролю в забезпеченні населення й оплатах медичних видатків мали б на себе перебрати приватні обезпеченеві компанії. Для працюючих видатки доплачували б працедавці, а для убогих і безробітних — держава. Конгресмен Д. Бирнс передав цей плян на доручення президента Ніксона ,але й сам зробив у ньому деякі поправки. Передбачають, що кошти лікування будуть далі зростати.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „КРАСНАЯ ЗВЄЗДА" ПРИНЕСЛА статтю під заг. „Ляоська невдача Пентагону", де той орган совєтських збройних сил аналізує недавню кампанію південно - в'єтнамського війська в Ляосі. Совєтський часопис висловлює переконання, що Ляоська кампанія скінчилася невдачею для Південного В'єтнаму тому, що американські старшини недоцінили сили „визвольних військ" Півн. В'єтнаму, й не передбачали, що комуністи введуть до бою танки та важкі гармати. „Красная Звєзда" твердить, що найбільша програ Америки у тому, що в Ляосі виявилася нездібність самих тільки південно-в'єтнамських вояків опертися напорові „визвольного війська".

АМБАСАДОР ЗСА В КАМБОДЖІ ЕМОРІ СВЕНК ДАВ наказ усім американцям у Камбоджі ніяк не втручатися до тамошньої затяжної урядової кризи. Факт, що прем'єр Лон Ноль від 20-го квітня, коли-то він зголосив свою димісію і дістав доручення скласти новий уряд, впродовж цілого тижня ані нічого не відповів, ані не склав він чи хтось інший нового уряду, вважають за доказ, що та країна не доросла ще до республіькансько - парляментарної системи і не розуміє традиції демократії. Місію скласти новий уряд дістав Сірік Матак.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЦЕ - ПРЕМ'ЄР ІҐАЛЬ АЛЛОН ВЕРНУВСЯ з своєї подорожі до ЗСА і Західньої Европи до Єрусалиму та заявив журналістам, що він і державний секретар Вілліям Роджерс „в деяких важливих справах погоджувались, а в деяких ключевих справах не погоджувались". Він признав, що відкриття Суезького каналу може бути в теперішній ситуації єдиною альтернативою відновлення воєнних дій.

ІНДІЯ ПЕРЕСТЕРЕГЛА Пакістан проти повторювання „важких провокацій", що їх допускається пакістанське військо, яке, воюючи проти бенґальських повстанців у Східньому Пакістані, переступає кордони Індії. Хоча Індія перевищує Пакістан своїми збройними силами, проте індійський прем'єр Індіра Ґанді буцім-то не хоче війни, а старається лявірувати між формальним зберіганням невтральности в пакістанській громадянській війні та фактичною допомогою збросю і ліками східньо-пакістанським бенґальцям. Публічна опінія Індії — ворожа Пакістанові.

МУРИНСЬКІ ДЕРЖАВИ АФРИКИ ПОВИННІ припинити бойкот Південно - африканської Унії і змінити свою політику, націлену на ізоляцію Південно - африканської Унії — заявив президент Побережжя Слоневої Кости Фелікс Буані. Він погодився на пропозицію південно-африканського прем'єра Джана Фостера, щоб деякі чорні республіки Африки перевели „діялог" з Південно - африканською Унією: названий муринський президент уважає, що нормальними зв'язками з Південно - африканською Унією краще, аніж бойкотом, можна вплинути на зміну її расової політики.

Трагічно загинув будівельник Микола Дробот

Філядельфія. — Микола Дробот, син Івана і Ксені Дробот, народжений 9 вересня 1936 р. у м. Дніпропетровському на Україні, будівельний контрактор, загинув трагічно під час виконання своєї праці у м. Стейт Каледж, Па. дня 29 квітня 1971 р. Залишив дружину Ірену і дітей: Соню, Оленку та Богдана. Був членом УНСоюзу та був відомим жертводавцем на народні цілі. Парастас у суботу 1-го травня в заведенні „Мурянки" у Філядельфії на Тейбер Ровд і Райзінг Сан; похорон у понеділок, тіло буде перевезене до Бавнд Бруку.

ПРЕЗИДЕНТ НАПОЛЯГАЄ НА ЗВІЛЬНЕННЯ ВОРОГОМ У В'ЄТНАМІ ВОЄННИХ ПОЛОНЕНИХ

Вашингтон. — Президент Ричард М. Ніксон заявив на своїй радіо-телевізійній пресовій конференції у четвер 29 квітня ц. р., що він триматиме „до безконечности" американські збройні сили у Південному В'єтнамі, якщо комуністи не звільнять американських воєнних полонених. Він заперечує теж доцільність вступати у переговори з комуністами на тему полонених, поки вони, комуністи, ділами не докажкть і не приймуть виразного зобов'язання звільнити полонених. Президент покликався при тому на прецедент зламання Північним В'єтнамом обіцянки, що коли припиниться бомбардування Північного В'єтнаму за през. Джансона, то вони приступлять до переговорів. Президент покликався на свої попередні заяви з 7-го жовтня мин. року і 7 квітня ц. р. у справі політики супроти В'єтнаму і та політика залишається в силі: рішення відкликати з В'єтнаму всі збройні сили під умовами, що будуть звільнені полонені та що Південний В'єтнам матиме достатоьно власної сили обороняти свою волю. Президент підкреслив, що визначення вже тепер тієї остаточної дати, як цього домагаються демонстранти й опозиціоності політики Уряду супроти В'єтнаму, не лежить в інтересі Америки, а в інтересі ворога, бо позбавляє американський Уряд атуту в переговорах та вможливлює ворогові плянування війни із шкодою для американської сторони. Президент ствердив, що коли б піти назустріч вимогам демонстрантів, щоб негайно відкликати з В'єтнаму всі збройні сили, то вправді Америка осягнула б для себе мир у теперішньому моменті, але той мир був би загрожений, коли йдеться про ту молодь, яка демонструвала в минулому тижні у Вашингтоні. Політика супроти В'єтнаму наставлена на дальшу мету і її треба буде засуджувати або схвалювати щойно в майбутньому.

Президент Ричард М. Ніксон

Другою справою, яка найбільше місця забрала на тій пресовій конференції — було відношення до Комуністичного Китаю. Президент змалював нинішню ситуацію образово: мовляв, тепер переламано тільки перші льоди, але щойно міряється, якою глибокою є вода. Тому Президент відмовився докладно визначити становище Америки супроти концепції „двох Китаїв", питання прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і т. п. Президент висловив надію, що йому вдасться поїхати до Китаю, але він сам ще не знає — в якому характері. Він признав, що віце-президент Еґню висловлював на Крайовій Раді Безпеки й інших внутрішніх форумах свій розбіжний погляд на політику супроти Китаю, але відколи прийнято рішення — Еґню підтримує політику, яку схвалено. Президент заповів, що він оприлюднить дальші рішення в справі Китаю, як вони будуть прийняті.

Іван Телюк перевибраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС стейту Коннектикет

Гартфорд, Конн. (С. Га.) — Минулої неділі, 25-го квітня, тут в залі УНДому відбулися річні загальні збори нюгейвенської округи Відділів УНСоюзу, яка об'єднує 14 Відділів з 2.630 членами. Збори відкрив голова Округи заступник головного предсідника УНС проф. Іван Телюк. Проводила нарадами президія в складі: інж. Осип Бандера — голова і Тиміш Мельник — секретар. Протокол з попередних річних зборів прочитав Володимир Лучкань.

Проф. Іван Телюк

Проф. Іван Телюк, звітуючи про минулорічну діяльність Окружного Комітету, підмітив, що Округа в конвенційному році здобула 157 нових членів, а при тому вказав на найкращі Відділи, до яких зарахував 277 Відділ, де секретарем є дир. Євстахій Гомотюк — зорганізованих 37 членів, Відд. 387, секр. Василь Олійник — 31 чл., Відд. 414, секр. проф. Іван Телюк — 26 чл., Відд. 59, секр. Михайло Галькевич — 20 чл. і Відд. 254, секр. Василь Романишин — 17 членів. Згадав і тих, які дали менше чим 10 членів ,але згадав і 2 Відділи, які за цілий рік не дали ні одного члена, а саме Відд. 67 де секр. є Володимир Пилюк і Відд. 84 де секретаркою є п-і Марія Куян. Говорячи про здобутки в перших трьох місяцях біжучого року, вони на думку голови, не є задовільні. Звітодавець заявив, що вдержував тісний зв'язок з усіма Відділами Округи. Звіт закінчив подякою всім секретарям та відділовим урядовцям за гармонійну співпрацю.

Тому, що касир Округи Василь Добчанський не міг взяти участи в зборах, його письмений звіт відчитав голова Контрольної Комісії дир. Євстахій Гомотюк, при чому заявив, що цей звіт годиться з касовими прилогами і тому ставив внесок на

(Закінчення на стор. 3-ій)

През. Ніксон проти обмежування військових уповноважень Президента ЗСА

Вашингтон. — Відповідаючи на питання одного з журналістів під час четвергової пресової конференції, як поставився б він, президент Ніксон, будучи звичайним членом Сенату, до висловлюваних востанній у зв'язку з війною у В'єтнамі вимог обмежити військові уповноваження Президента ЗСА, президент Ніксон відповів, що це залежало б від того, хто в тому часі був би Президентом. Заявляючи, що він розуміє побоювання і турботи деяких членів Сенату, особливо ж тих, що не погоджуються з напрямними його політики у В'єтнамі, Ніксон ствердив рішуче, що — без уваги на те, хто б не був на становищі Президента ЗСА, він є рішуче проти будь-яких обмежень військових уповноважень Президента і що встановлення таких обмежень було б величезною помилкою. Живемо в часах — заявив президент Ніксон — коли ситуації в міжнародному житті зміняються з такою швидкістю, що немає ні часу, ні змоги чекати, аж почне діяти Сенат, а може бути й таке, що дія Сенату буде дуже спізненою. Водночас із цим президент Ніксон попередив — маючи, правдоподібно, на увазі останні противоєнні демонстрації — що ні він, як Президент, ні Конгрес не почуваються заляканими і що його уряд далі продовжуватиме здійснювану ним політику, вислуховуючи тих, що виступають мирно з вимогами таких чи інших змін у цій політиці, але ж реаґуючи гостро — в рамцях законів — проти тих, які порушують ці закони і ламають порядок своїми насильними виступами. У своїх відповідях на питання журналістів, президент Ніксон торкнувся також питань расової інтеґрації, зокрема постанови Найвищого Суду про обов'язкове довожування до шкіл спільними автобусами білих і чорних дітей, справи ляйтенанта Келлі, як також противоєнних демонстрацій ґрупи ветеранів у Вашинґтоні.

111-те засідання Паризької конференції про В'єтнам знову без успіху

Париж. — У четвер 29-го квітня відбулося 111-те з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, на якому голова північно - в'єтнамської делеґації Хуан Туі запропонував, щоби „сьогодні, завтра чи будь-котрого дня" започаткувати розмови про визначення остаточного терміну відкликання з В'єтнаму американських і всіх інших союзних з ними військ та одночасно переговорити про звільнення воєнних полонених. Подібну пропозицію зробила „міністер закордонних справ" В'єтконґу пані Нгуєн Ті Бінь, яка заявила, що війська В'єтконґу не стрілятимуть проти американців, якщо американці не будуть стріляти проти них. З свого боку голова американської делеґації Дейвід Брус запропонував, щоби визначити будь-яку третю державу чи міжнародну харитативну організацію, яка ствердила б умовини, в яких перебувають воєнно полонені, та заповів, що американська сторона звільнить комуністичних полонених.

Новим прем'єром в Камбоджі став ген. Сірік Матак

Пнонпень.— Затяжну кризу уряду в Камбоджі розв'язано так, що президент Ченг Генг, який спершу доручив прем'єрові Лонові Нолеві скласти знову новий уряд, тепер призначив Лона Ноля головним командувачем збройних сил Камбоджі, а місію скласти новий уряд доручив колишньому віце-прем'єрові, Сісоватові Сіріковi Матакові. Сірік Матак походить із королівської родини колишнього короля, пізніше голови Камбоджі Нородома Сіянука, але зрікся свого княжого титулу, коли скинено Сіянука і проголошено республіку. Ген. Лон Ноль був спаралізований і все ще знаходиться у такому стані, що лікарі дозволяють йому працювати тільки одну годину денно. Але він втішається найбільшим авторитетом і популярністю і тому його приявність в державній верхівці необхідна.

Католицькі єпископи ЗСА проти змін і реформ у Церкві

Дітройт. — Закінчуючи тут у четвер 29 квітня ц.р. свої щорічні весняні наради, єпископи Римокатолицької Церкви ЗСА вирішили в загальному дотримуватися традиційних церковних порядків, і заявилися проти ставлених останнім часом вимог, також і від самих священиків, провести такі чи інші реформи в церковному житті, зокрема скасувати постанови про обов'язковий целібат — безженність для священиків. У висліді відбутих нарад, що в них брало участь 230 членів Крайової Конференції Католицьких Єпископів, була обрана делеґація на заповіджений міжнародний Синод єпископів Католицької Церкви у Римі, на якому, як думають в церковних колах, проявляться сильні консервативні а то й архиконсервативні тенденції. В склад делеґації, який був затверджений Ватиканом ще цього самого дня, були обрані: кардинал Джан Дірден з Дітройту, кардинал Джан Крол з Філядельфії, кардинал Джан Карберрі із Ст. Луїсу та архиєпископ Ліо К. Бирн із Ст. Луїсу - Міннеаполісу. Крім того обрано в склад делеґації двох членів-заступників. Головною темою нарад Конференції були питання священства і світової справедливости та миру. Під час пресової конференції, відбутої після закінчення триденних нарад, кардинал Дірден, який був предсідником, і якого вважають одинокою проґресивною особою поміж 6 членами делеґації на римський синод, заявив, що головним завданням делеґації буде з'ясування на міжнародному форумі, що ним буде Синод, думок і опіній американських єпископів про актуальні питання і справи Церкви. Водночас із цим делеґація мала б з'ясувати на цьому Синоді фактичну ситуацію в церковному житті ЗСА, правдоподібно теж у зв'язку з такими питаннями як целібат.

Українці беруть участь в антикомуністичній демонстрації

Вашингтон, Д. К. — Організація Американська Молодь за Справедливий Мир запросила листом до голови Відділу ООЧСУ інж. Вол. Маєвського українців до участи в антикомуністичній демонстрації за справедливий мир та за дійсну свободу народів, що відбудеться 1-го травня. Демонстранти нестимуть парасольки, на згадку про таку парасольку в руках Н. Чемберлена, як символ потурання агресорам. Демонстранти зберуться біля Тафт Меморіял о 10-й ранку на західній стороні Капітолю і перейдуть довкола Капітолю до нового будинку Сенату, де вони складуть свої парасольки в бюрі сенатора Вільяма Фулбрайта на знак опозиції до політики „миру за всяку ціну", себто капітуляції перед агресивним комунізмом. Ця ж молодеча антикомуністична організація влаштувала в середу 28 квітня біля Капітолю демонстрацію проти нелюдського поводження ворога з американськими військовополоненими в Азії, виступав сенатор Баклі з Ню Йорку, а 27 квітня мала пресову конференцію. Президентом організації Американська Молодь за Справедливий Мир є Чарлз Стівен. До цієї координуючої Організації належать: Молоді Республіканці з університетів у Вашинґтоні, Молоді Американці за Волю, Мобілізаційний Комітет Мовчазної Більшости, Мерилендський Відділ Латвійців - республіканців, ґрупи студентів із Камбоджі, В'єтнаму, Куби.

Відбудеться засідання Екзекутиви і Політичної Ради УККА

Ню Йорк. — У суботу 15-го травня о 10:30 ранку в приміщенні Українського Інституту Америки при 79 вул. і 5 евню відбудеться черґове засідання Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки. З Канцелярії УККА інформують, що того дня і в тім же приміщенні відбудеться о 1:30 по полудні засідання членів Політичної Ради УККА, на якому буде розглянено діяльність Політичної Ради на внутрішньому і зовнішньому відтинках. Головою Політичної Ради УККА є Павло Дорожинський. Кошти подорожі на засідання Політичної Ради покривають Організації, представниками яких є члени Політичної Ради УККА.

Видано працю проф. Олега Федишина про німецьку політику в Україні 1917-1918 років

Ню Бронсвік, Н.Дж. — У видавництві Ратґерського Університету вийшла окремим книжковим виданням англійською мовою праця українського науковця проф. Олега Федишина „Експансія Німеччини на Схід й українська революція 1917-1918" ("Germany's Drive to the East and the Ukrainian Revolution 1917-1918"). У своїй праці, одній із перших того роду не тільки в американській, але і в українській історичній літературі, проф. Федишин досліджує згаданий у назві книжки період Української Революції на основі німецьких й австрійських архівних матеріялів, що опинилися в руках Альянтів після упадку Німеччини у висліді Другої світової війни, як також джерельних матеріялів з австрійських державних архівів зібраних в Східньо - Европейському Дослідному Інституті ім. В. Липинського у Філядельфії. Розглядаючи початки й розвиток імперіялістичної німецької окупаційної політики в Україні й німецьке встрявання у скомпліковане внутрішнє становище України й інших країн на Сході Европи в тому часі, проф. О. Федишин з'ясовує також шляхи й цілі австрійської політики в Україні, питання Криму і Чорного моря, як теж ставлення Німеччини й Австрії до Польщі та різні аспекти німецько-російських взаємин. Подана в книжці також докладна аналіза німецької політики у відношенні до Центральної Ради і згодом до гетьмана Павла Скоропадського. Книжка проф. О. Федишина нараховує понад 400 сторінок і поділяється на 12 розділів. В додатках опубліковані англійською мовою важливіші документи до історії України того часу, в тому числі Четвертий Універсал, текст Берестейського договору, маніфест гетьмана П. Скоропадського, його ж едикт про створення Все-Російської Федерації тощо. Завершується книжка проф. О. Федишина покажчиком осіб, вичерпною бібліографією і предметним індексом. В тексті надруковані три мапи України того часу. Ціна книжки 15 дол. і її можна набувати у книгарнях та у В-ві: Rutgers University Press, New Brunswick, N.J. Проф. Олег Федишин, народжений в Західній Україні, прибувши до ЗСА в 1949 р., закінчив свої студії докторатом в Колюмбійському Університеті і тепер є надзвичайним професором політичних наук в Ричмонд Коледжі Нюйоркського Міського Університету.

Бл. п. о. Петра Лаптуту похоронено в Боффало, Н. Й.

Боффало. — В суботу 24 квітня ц. р. тут відбувся священичий похорон бл. п. Впр. о. Петра Лаптути, із Чина Отців Редомптористів, пароха української католицької церкви в Чесапік, Мд., який помер несподівано ще в неділю 21 квітня, повертаючися з місійної Служби Божої в Селісбирі, Мд. Покійний о. Петро Лаптута, народжений у Батавії, Н. Й. у ЗСА, став ченцем Конґреґації Отців Редемптористів в серпні 1934 року, і після закінчення богословських студій був висвячений на священика у листопаді 1940 року Впреосв. єпископом Кир Константином Богачевським. В червні 1941 року його призначено на заступника директора і професора філософії й теології в Йорктонській Семінарії св. Марії. Деякий час потім був директором школи св. Івана і співробітником в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. В похоронах Бл. п о. Петра Лаптути, що відбулися у Боффало, взяв участь також Філядельфійський Митрополит Кир Амвросій Сенишин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Компетенція вирішувати

„На нашу думку і за нашими відомостями нема в Південному В'єтнамі нічого, що погрожує З'єднаним Стейтам Америки. Пробувати виправдувати втрату життя американців у В'єтнамі, Камбоджі й Ляосі пов'язуванням такої втрати із зберіганням свободи, це, за нашим переконанням — вершок злочинної гіпокризії . . ."

Таке заявив Джан Керрі, 27-річний колишній ляйтенант морської фльоти, який за свою хоробрість в боях у дельті ріки Меконгу в Південному В'єтнамі здобув кілька медаль і минулого тижня на Сенатській Комісії закордонних зв'язків і пресовому радіоінтерв'ю палко виступав, підтримуючи вимогу ліберальних сенаторів та противоєнних демонстрантів визначити остаточний термін приявности американських військ у В'єтнамі. Його надзвичайно емоційний виступ з описом страхіть В'єтнамської війни не залишив сумніву, що він говорив щиро і що йому на серці добро Америки. Зате він таки залишив поважний сумнів: хто компетентний вирішувати, що корисне, а що шкідливе для добра держави? Хто покликаний до того, щоб вирішувати такі найважливіші державні справи, як проблеми війни-миру? Чи досвід старшини на війні і його патріотизм достатні кваліфікації для рішень, від яких залежать безпека і свобода країни?!

У зворушливому й красномовному заклику морського поручника Керрі не висилати американських юнаків на смерть у війні, якої не можна виграти, не було й сліду того, що він свідомий загрози комунізму для вільного світу. Не було ніякого доказу, що він знає цілі Москви і Пейпінгу, які, хоч розсварені, змагають до тієї самої цілі „угроблення світу" і для яких Північний В'єтнам є власне одним із знарядів, що ведуть до цієї цілі. Він напевно не знає історії експансії комуністичної агресії на чотирьох континентах, і можна грубо сумніватися, чи знає історію В'єтнамської війни й причини, чому три американські президенти пов'язували ту війну власне з проблемою волі і безпеки Америки. Керрі твердить, що всі вони помилялися, а він один має рацію. Він здобув досвід з того, що діється на в'єтнамських бойовищах, але президенти і їх дорадники таки мають більше фактичного матеріялу і досвіду, щоб знати, у чому державний інтерес ЗСА. І було б дуже сумно, якби закордонну політики Америки вирішували хоч би й найхоробріші окремі військові старшини.

Цементування імперії

У байці російського байкаря Крилова про шкідливого кота „Ваську" розповідається, що господар лає кота, а „Васька слушает да ест" — господар говорить, а кіт „споживає" те, що зумів украсти.

Подібне діється нині у світі. Керівники урядів вільних країн і більшість населення світу знають, що Совєтський Союз це велика, але відстала країна, в якій немає свобід, у якій судять і переслідують навіть за віру в Бога. Імперіялістичну натуру СССР пізнало людство особливо в часі повторної окупації силами СССР маленької Чехо - Словаччини. СССР діє несправедливо внутрі й за кордоном, але, як той російський кіт „Васька" — він лише слухає одним вухом всі прохання, заклики і домагання. І навіть тих закликів дедалі, то меншає, як — треба ствердити — меншає й кількість учасників у демонстраціях проти війни у В'єтнамі, а то ж у першу чергу антикомуністична війна. Виграючи час, Москва наполегливо домагається „мирного співіснування", різних обмінів, „співпраці науковців", розширення торгівлі з країнами вільного світу. Для чого?

На внутрішньому, здається, найбільш небезпечному для імперії СССР фронті, Москві потрібний час для викорінення в людей віри в Бога і віри в об'єктивну справедливість, для російщення 110 не російських націй і народів та народностей, для їх тотальної контролі через партію й політичну поліцію. Щодо країн - сателітів, то там Москві також потрібний час. Секретар ЦК КПСС К. Катушев 22 квітня в Москві, на святкуванні 101-річниці народження рятівника новочасної російської імперії Леніна, сказав: „Тепер увага партії й урядів країн соціялізму зосереджені на підготові і втіленні в життя програми соціялістичної економічної інтеграції". Для чого посилено працює „Рада Економічної Допомоги"? — для того, щоб економічно інтегрувати, втягти в орбіту СССР країни-сателіти, реально поширити Совєтський Союз не лише на Київ чи Тбілісі, а й на Варшаву і Прагу. Відбувається процес цементування імперії. Але в СССР нуртують антиімперські сили, очікуючи політичного прозріння народів вільного світу — і їхньої реальної допомоги!

Мих. Килимний

НОВА НАЗВА СТАРОГО ЗМІСТУ

Куритиба. — Поза всяким сумнівом, лише на саму згадку про це слово у багатьох людей, зокрема у членів комуністичної партії Совєтського Союзу, за образовим висловом, „чуби тріщать". А згадується те слово саме тепер дуже часто не лише в пресі, на різних зборах та мітингах, а й так собі, у звичайному житті, вголос при свідках чи мовчки, в роздумах насамоті, а то й уві сні, при чому на тілі виступає тоді „циганський піт"...

Коли й не від нього пішло те слово, то він, генеральний секретар ЦК КПСС, надав тому слову „діялектичної" сили та особливого значення. Недарма ж воно тепер чорною хмарою звисає над усім червоним царством. А що буде далі?

На попередньому, 23-му з'їзді КПСС Леонід Брежнєв урочисто, під бурхливі оплески делегатів, прнобіцяв, що вже ніколи не повторяться чистки партії, широко практиковані за сталінських часів. На недавньому, 24-му з'їзді КПСС той самий Брежнєв запропонував провести „гігієнізацію" в партії. Делегати, як водиться в Кремлі, пропозицію одностайно схвалили. Брежнєв загадково усміхнувся.

Отже, тим словом, про яке мова в першому рядку цієї статті, є „гігієнізація". З першого погляду нічого загрозливого для будь - якого в ньому нема. Адже гігієна — це наука, як зберігати здоров'я та як запобігати хворобам. Але „гігієнізація", виявляється, „щось зовсім інше". Зі словесної полови генсека ЦК КПСС на з'їзді дається витрусити, і відтак зрозуміти справжнє значення слова „гігієнізація", це бо — обмін партійних квитків, звичайна форма сталінських партійних чисток. Таким чином Брежнєв на 24-му з'їзді партії заперечив Брежнєва на 23-му з'їзді — чистки відбуватимуться й далі, і то найсуворіші. Генсек сказав, що „гігієнізація" потрібна для зміцнення дисципліни в партії та державі, а тому він особисто керуватиме нею.

Справа полягає в тому, що Московщина не може жити без „культу особи", без диктатора, без монарха-самодержця - а б солютиста. Так було колись, так є й тепер. Сталін мав поширену в партійних та урядових колах назву „хазяїн" або „САМ", тобто самодержець. Брежнєв спочатку назву „САМ" переніс на нову совєтську радарову протилетунську зброю, а тепер переносить її на себе особисто. І на 24-му з'їзді він виразно з'ясував, що існує правляча „тройка" (тріюмвірат), в якій він є першим.

Отже, початком і звершенням усього в СССР має бути Брежнєв, а потім до нього долучаються два інші, далі 15 членів Політбюра, а ще далі кількасот членів та кандидатів ЦК. Ці всі особи вже „гігієнізовані", вони не проходитимуть п е р евірки партійних квитків, а всі інші, за відомим російським виразом, „пожалуйте бриться!"

Делегатів на 24-ий з'їзд партії старанно пересівали найприхильніші до Брежнєва місцеві партійні керівники, при активній співучасті КГБ. Під час самого з'їзду Брежнєв з н а й ближчими своїми помічниками з тих делегатів добирав членів ЦК. На закритому засіданні пленуму ЦК, без участи делегатів інших компартій та переважної більшости делегатів з СССР, Брежнєв особисто проголосив склад членів Політбюра та Секретаріяту ЦК.

Говорячи про „тройку", Брежнєв назвав себе першим, другим — Миколу Підгорного, третім — Косигіна. Чому зайшло переставлення місць у „тройці" — сказати тяжко. Закордонні журналісти висловлюють здогади, що Підгорний „податливіший" супроти Брежнєва, ніж Косигін, і тому виграв. Але це тільки здогади.

Брежнєв збільшив чисельний склад Політбюра з 11 на 15 осіб. До того ж відчитав той склад не за абетковим порядком, як було досі, а за вагою і значенням у партії кожного члена Політбюра особисто. Тут „програли" Олександер Шелепін та Генадій Воронов, які опинилися на останніх місцях в „одинадцятці". З нових чотирьох членів Політбюра бачимо на третьому місці Володимира Щербицького (чотирнадцятим у „п'ятнадцятці") — голову так званого Уряду УССР.

Між іншим, подаючи короткі відомості про Щербицького, західні пресові агенції саме перше речення почали такими словами: „Щербицький — українець, як і Брежнєв..." Коли на Заході перестануть пришивати українськість Брежнєву і коли Брежнєв надумається це офіційно спростувати? І чому така подивугідна впертість у ширенні по всьому світі подібної дезінформації?

За національним складом у Політбюрі 8 росіян (Брежнєв, Косигін, Суслов, Кириленко, Воронов, Шелепін, Грішин, Кулаков), 4 українці (Підгорний, Полянський, Шелест, Щербицький), 1 латиш (Пельше), 1 білорус (Мазуров), 1 казах (Кунаєв). Припускаємо, що національний склад Політбюра дещо відображає національний склад людности СССР згідно з останнім переписом населення.

Ось усі ці понад дві сотки осіб (точніше — 241) не підпадуть під „гігієнізацію", усі ж інші, в тому й решта делегатів 24-го з'їзду (з СССР їх було 4.943) — „пожалуйте бриться!"

Коли звичайна чистка відбувалася за Сталіна прилюдно, з участю навіть безпартійних, і кожний, хто „чистився", мав змогу захищатися, то при обміні партійних квитків практикува-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любов Коленська

ГІСТЬ В РЕДАКЦІЇ

Потойбіч вікон ще холод і ніби неправдиве небо — тільки його бліда відбитка за безлистим галуззям дерев. На бюрку безліч паперів, рядки кострубатих літер, журнали, календар, що проймає безупинним відходом часу, і щоденний пил...

Навпроти мене, при машинці — молода дівчина. У неї дрібні риси обличчя — і вони надають їй ще молодшого вигляду. Вона пише на машинці, щоб віддати до „Свободи" матеріяли на студентську сторінку. Закінчує писати, переглядає папери й підводить на мене темнокарі очі. І поміж нами, немов ненароком, відкривається свіжим весняним листом розмова.

Довідуюся, що ця дівчина студіює в Колюмбійському університеті і працює над докторатом з фізіології. У неї скупо з часом: щоденно від самого ранку вона в лябораторії, увесь час зайнята. Але, каже вона, „хіба тільки цим можна жити?"

Розповідає, що поволі у теперішніх українських студентів починає назрівати шукання доріг до створення окремішного, українського світу, заснованого на приязні й тісній співпраці. Вони стараються про вирізнення українського імени, спопуляризування його поміж чужинцями, вони спонюють огнива у нових здобутках — нашого культурного життя. Їхні основні змагання — вироблення чіткої національної свідомости й засвоєння доброї української мови, яка усе ж таки, в першу чергу повинна була вийти з батьківського дому. Бо дім — це основа всього рідного.

Дівчина розказує, що, живучи ще на Флориді із своїми батьками, сповнена багатим рідним д у х овим життям, не відчувала аж такої потреби читати щоденно українську пресу, перебувати в своєму оточенні — це було її щоденним, звичайним буттям. Тут, в Ню Йорку, вона опинилася сама, і в неї вив'язалася туга за всім рідним, і просто органічна потреба своєї преси, слова й своїх людей. Тож щовечора, вертаючись додому, береться за читання газети. І мені просто не віриться, як докладно вона ознайомлена із р і з н ими статтями й дописами.

Над чолом у неї — чорна пасминка волосся легко спадає униз. Дівчина відводить пасминку від чола, і по її обличчю пробігає рожева заграва — відгомін емоційности й хвилювання. Я саме тепер — в тракті організування я к н айбільшого числа членів - с т у дентів, щоб включити їх в загальну й масову співпрацю. Нам особливо йдеться про включення якнайбільшої кількости студентів у дописування до нашої сторінки. Ми хочемо мати живі, актуальні матеріяли із сучасних подій, щоб вони віддзеркалювали наші всі спроби, хай там і невдачі.

Вона підводиться від машинки й сідає поблизу мене.

Питаю, яке у неї чи в її крузі відношення до різних партійних угруповань, які традиційно перенеслися сюди ще з нашого материка. Чи вони не послаблюють праці та чи, на її думку перетривають і перенесуться у їхній політичний світокруг.

Дівчина злегка усміхається: — Для нас це не є поважна турбота. Різні партійні угруповання існують і, може, й існуватимуть надалі, але хоча ми і йдемо різними дорогами — ціль у нас та сама. Вони зовсім не послаблюють нашої праці, навпаки — додають вогню, що ще більше єднає нас і в основному тісніше в'яже нашу працю.

Розпитую її, чи вона уважає, що вживання української мови — це конечність в задержанні нашої ідентичности та утриваленні нашого культурного процесу.

— Говорити по - українському — це необхідність. Коли не буде допливу нових слів — не буде творчої побудови в літературі й науці. Наша мова стане мертвою. Тільки тут мушу боронити моїх друзів, коли вони й вживають часами англійської мови; це не конечно походить з антагонізму до мови своїх батьків чи байдужости. У молоді пристрасть дискутувати, і вона часто переходить на англійське, не маючи корінних підстав і широкого лексикону. Не кожний виніс з дому багатий український словник; одні вдома більш мовчазливі, у інших батьки не були зацікавлені проводити різногранні, ширші дискусії, в ще інших батьків — не було аж такого багатства слів, щоб причинитися до витворення багатої, гарної мови. У нас тепер чимраз більше зацікавлення цією проблемою, включно із намаганням помогти творити в університетах українські катедри.

На хвилину замовкаємо. Із сусідньої кімнати проривається в тишу гомін друкарських машин, що відбивають тисячі думок, слів, відмірюють щоденний ритм подій, закарбовують кожен віддих громади. Живемо...

Дівчина підводить обличчя. Воно, сповнене різних задумів — ясніше: — Самі тільки студії — це звичайна життьова кар'єра. Ми хочемо нашому життю надати нового духового, окремішного забарвлення, заснованого на рідних ідеалах. А в газеті, на нашій сторінці у нас пляни творити щось свіже, не штучне. У нас прагнення йти „від серця — до серця", зустрічатися з друзями, що живуть, думають і творять.

Прощаючись, обіцяю передати їй адреси студентів ще й з мого міста, щоб і їх включити в активний студентський рух.

І хай там за вікном ще холод і ще безлисті дерева, а на бюрку календар, що безустанно відмірює час — у мене розгортається, росте надія.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕКРОЛОГ ЧИ РОКОВИНИ?

У ч. 70-му „Свободи" надруковано два некрологи, присвячені св. п. д-ра В. Шкудора і д-ра С. Божика, а поміж ними статтю під назвою „Іван Драбатий", який помер 19-го липня 1970 р. (надруковано ц. р.!). Отже, як на некролог, то трохи запізно, а як на статтю з нагоди роковин, то трохи зарано!

Св. п. небіжчики поруч, обидва з титулами докторів, а з тексту статті „Іван Драбатий" виходить, що й він був доктором та професором, то чому така різниця? Якщо автор статті про св. п. проф. Драбатого проф. Я. Зозуля не вжив титулів, то може б Редакція зрівняла всіх трьох покійників!

Та не про це мені тут розходиться. Якщо автори заміток дещо не знають, то краще б не згадувати зовсім певні моменти. Без них особи не втратять свого значення. В противному разі, як щось прифантазовано, то воно кидає тінь і на всі інші дані.

Автор статті пише, що св. п. проф. Драбатий був призначений студентом Академії Генерального Штабу в Петрограді. Це мало бути десь на межі 1916/1917 років.

Для спростовання такого невірного твердження треба знати, що з вибухом війни 1914 року Академія Генерального Штабу, тоді в Петербурзі, відрядила всіх своїх слухачів кожного до його військової частини, а професори тієї ж академії були призначені до різних штабів, як до головного, так і до фронтових.

Чи протягом війни навчання в Академії було відновлено, чи ні, цього не можу твердити. Але в кожному разі Іван Драбатий, як прапорщик із скороченою підготовою воєнного часу, мав абсолютно н е в ступальні кваліфікації для вступу в Академію Г е н е рального Штабу в Петрограді.

В дореволюційній Росії слово „студент" у колах російської армії вважалося чимсь майже непристойним, тому виключено, щоб слухач Академії Генерального Штабу називався студентом.

При науці „словесности" на питання, хто такий внутрішній ворог, треба було відповідати: „в н у тренній враг — это жиди, студенти і прочая сволоч!"

Якщо бракувало якихось цікавих моментів із біографії проф. Драбатого, то треба було б додати, що його докторською дисертацією на тему з бджільництва зацікавилися були японці і в 1940-их роках видали її в японському перекладі.

Г. Гордієнко

Філядельфія.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З НАШИХ БУДНІВ

НАШ ПАН ДИРЕКТОР

Із правдивим зворушенням прочитав у „Свободі" нарис пера проф. Іллі Витановича, присвячений світлій пам'яті директора Української Торговельної Школи у Львові, Дениса Коренця, написаний у 25-ті роковини його передчасної і трагічної смерти на вулиці зруйнованого Мюнхену, весною 1946-го року. „Спомином про здобування міста" назвав свою статтю проф. Витанович, пов'язуючи все трудолюбиве життя покійного Д. Коренця, всю його виховно-педагогічну й громадську діяльність з піонерськими тоді в Галичині спробами завоювання чужого, а то й часто ворожого для нас міста силами молодого українського села...

Автор цих рядків був одним із тих синів села, що під умілою, доброю, батьківською, можна б сказати, рукою директора Д. Коренця позбувалися психіки селюхів і, набираючи фахового знання — вростали в місто. Нелегкий був це процес для нас і для наших вихованців: життя молоді було в ті часи (20-30-ті роки) підмінуване підпільно - революційними рухами. Треба було великої посвяти, терпимости й ідеалізму збоку наших виховників, щоб ці розбурхані, молоді сили спрямовувати в спокійне, нормальне русло набирання знання й освіти. „Наш пан директор", як ми його в школі називали, сл. п. Денис Коренець, був одним із таких великих ідеалістів у своїх плянах і задумах, як також одним з великих реалістів у практичному здійснюванні цих плянів.

Проф. І. Витанович, один з близьких співробітників сл. п. Д. Коренця, пише, що з нашої 3-річної Торговельної Школи і з паралельних однорічних курсів . . . „щорічно виходило 100-150 українських молодих економістів, які в більшості йшли працювати в мережу кооперативної організації, займали позиції в приватних українських підприємствах у містах та організували свої власні . . ."

На жаль чи на щастя для нашої економіки, попадалися між цих молодих економістів також і чорні вівці чи там блудні сини, які, замість іти в кооперацію або в приватний сектор — ішли в поезію, літературу, а то й сумно кінчали життьову кар'єру гумористикою... До таких невдах зараховує себе й автор цих рядків, котрому ще в першій клясі передбачив такий кінець сл. п. проф. А. Березовський (викладав книговедення), кажучи: „Ти, хлопче, скінчиш колись на Кульпаркові, бо маєш зварйований почерк!" Вправді до Кульпаркова я не попався, але в рік чи два після закінчення Української Торговельної Школи став новинкарем і фейлетоністом у газеті „Наш Прапор", у видавництві Івана Тиктора у Львові...

Як же приємно було мені не раз, зустрівшися з нашим незабутнім паном директором, сл. п. Денисом Коренцем, почути з його уст таку похвалу: „А ви, добродію, разом з Богданом Нижанківським, приносите честь нашій школі!"... Неймовірне — але правдиве!

Ікер

Д-р Юрій Таркович

ПО ЕВРОПІ

(3)

Треба сказати, що назагал німецьке населення не любить цих „гостей-робітників", але преса, радіо, телевізія часто і дуже енергійно обороняють їх проти шовіністичних вибриків. Те саме робить і уряд. Приблизно три роки тому постала в Західній Німеччині певна економічна знижка, появились безробітні уперше від 1955 року. Деякі фабрики мусіли звільняти робітників, при чому — і це дуже цікаво — звільняли переважно не чужинців, а німців...

Величезна кількість вражень з Західньої Німеччини. Не знаєш, що саме описати чи підкреслити.

Найцікавішим, найбільш інтернаціональним і, мабуть, найкультурнішим містом цієї країни є баварська столиця Мюнхен. Тут надзвичайно багато туристів. Але Мюнхен став і найдорожчим містом, бо тут найвищий приріст населення.

У 1972 році в Мюнхені відбудеться Світова Олімпіяда, до якої місто гарячково приготовляється: воно виглядає тепер, як колосальний будівельний майдан. Будують не тільки, очевидно, саму олімпійську площу недалеко центру міста, де колись була радіовисильня „Ліберті", але й нову підземну залізницю, готелі, мотелі, нові надземні шляхи. Це все підвищує ціни. В самому Мюнхені десятки тисяч чужинецьких робітників, і воно немов новітній Вавилон, де можна почути пререзні мови: італійську, турецьку, сербсько-хорватську, еспанську, португальську, грецьку, навіть арабську, бо працюють тут і араби. В деяких частинах міста, зокрема навколо головного двірця, ви зустрінете більше чужинців, як німців, передусім італійців, які дуже гамірливі та рухливі. І це є одною з причин, чому німецьке населення недолюблює чужинецьких робітників.

Численні українці з Америки прибувають до Мюнхену завжди влітї. Деякі з них знають це місто з років, коли Німеччина була в руїнах. Часто трапляються комічні випадки: Мій добрий знайомий з Українського Інформаційного Бюра при відомій Дахауерштрассе 9 оповідав, що деякі українці із ЗСА і Канади приходили з проханням допомогти знайти кімнату в готелі за . . . 5 марок (1.50 дол.) на добу. Вони думали, що в Німеччині ціни ті самі, що були зараз по 1945 році. Тепер у Мюнхені дуже тяжко знайти місце в готелі влітї, а якщо і знайдете, то не менше, як за 25 марок.

Взагалі Німеччина не та, що була навіть десять років тому. Ця країна росте з кожним роком економічно і політично. Розвивається наука, техніка, медицина, будують нові університети. Тільки в Баварії цього року відкривають два нові і то „повні" університети: в місті Пасав біля австрійського кордону і в Байройті, де щороку відбуваються музичні фестивалі Вагнера. Техніка розвивається, мабуть, найшвидше. Будують нову автостраду з Мюнхену через Дунай в напрямі чеського кордону довжиною 110 миль. Все робиться машинами. Декілька разів ми мали змогу оглянути будівництво цього шляху і не бачили ані одного робітника, який би щось копав чи виконував якусь ручну працю. Це справді 100-відсоткова механізація, вища, як ми бачили при будові шляхів у ЗСА.

Інший приклад, цим разом з ділянки медицини. Автор цих рядків придбав у Західній Німеччині два роди надзвичайно ефективних нових ліків, яких нема в ЗСА. Отже і в цій ділянці Західня Німеччина росте, хоча німці й далі подивляють технічні успіхи американців, передусім л і таки „Боїнг", їх висад на Місяць. Два знайомі німецькі лікарі казали мені, що, не зважаючи на великі успіхи німців у ділянці медицини, в загальному американці все ще випереджують їх, головним чином тому, що німці надолужують все те, що втратили під час другої світової війни і в повоєнних роках.

Великою н е с подіванкою був для мене факт, що абсолютна більшість західніх німців з неприязню ставиться до Спільного Ринку західньо-европейських країн, до якого входять, крім Західньої Німеччини, Франція, Італія, Голляндія, Бельгія і Люксембург. Вони твердять, що Західня Німеччина була б у ще кращій економічній ситуації без Спільного Ринку, бо мусить фінансувати членів цієї спільноти, передусім Італію і Францію. Чому ж німці залишаються в цій економічній організації? Відповідь: з чисто політичних причин, щоб мати опертя проти Совєтського Союзу, якого німці бояться. Непевність німців загострили події 1968 р., коли большевики окупували Чехо-Словаччину.

ЧЕСЬКИЙ КОРДОН

Побували ми із знайомими німцями і в містечку Айзенштайні, посередині якого переходить чесько-німецький кордон. Тисячі чехів якраз тут втекли до Західньої Німеччини в 1968 р., а десятки їх були саме тут розстріляні комуністами, деякі з них на очах місцевого населення.

Якщо хочете побачити справжню залізну заслону, то нема кращого місця, як саме Айзенштайн. По німецькому боці економічне життя процвітає, бауери біля самого кордону обробляють свої землі. Туристи підходять і вдивляються в чеську сторону. І що бачать? Передусім кілька рядів колючого дроту. Потім вирубаний ліс, далі розорану землю, щоб прикордонна охорона могла пізнати, чи хтось не наближався до кордону. Не видно ані одної живої людини. Поля не оброблені, заросли бур'яном. Хати порожні. Зрідка можна побачити чеських прикордонників, які патрулюють кордон, і то завжди із собаками і легкими кулеметами. Ходять вони парами ,бо один міг би втекти. Ще трохи далі — вежа з двома важкими кулеметами. Це — два світи, зовсім відмінні один від одного. Оглядаючи ці комуністичні страхіття, ми пригадували американських ліваків, яким варто було б хоч раз побачити справжню залізну заслону.

Погляди німців розходяться щодо теперішньої політики боннського уряду, який намагається дійти до якогось порозуміння з Москвою. Більшість німців уважає, що це небезпечна гра, але канцлер Брандт добре знає комуністичну тактику ,він же багато років був головою Західнього Берліну і успішно обороняв колишню німецьку столицю проти комуністичного насильства. Німці більше стурбовані негативною реакцією деяких західніх політиків щодо німецького намагання „будувати мости" із к о м у н і с тичним сходом. Офіційно уряди ЗСА, Англії і Франції нібито підтримують Брандта, але неофіційно в и с ловлюють всякі застереження. Німці уважають, що Захід боїться нового німецько-совєтського Рапаллью — договору з 1922 року. В одній німецькій газеті, що виходить в містечку Деггендорфі, біля чеського кордону, була дуже цікава передова стаття на цю тему, яка з а к інчувалась приблизно таким реченням: „Коли німці і росіяни ведуть між собою переговори, увесь західній світ з недовір'ям насторожується.

(Далі буде)

Іван Телюк перевибраний...

(Закінчення з 1-ої стор.)

уділення уступаючій Управі вотум довір'я.

Після звітів вив'язалась обширна дискусія, в якій заторкнено ряд важливих справ, а вже найбільше було говорено про конечність мати постійного організатора на територію Ню Енгленд. Порушено справу молодечих організацій, справу стипендій студіюючій молоді та ін. Рівнож була заторкнена співпраця українських братських Союзів. В дискусії і запитах забирали голос: дир. Гомотюк, Мусій, д-р Снігурович, Лучкань, Олійник, Гук, Качур, Василенко, Галькевич, Романишин і Рочкань. Відповіді дискутанти одержали від голови Округи проф. І. Телюка та присутнього на зборах головного радного Степана Гавриша.

Річні збори попередив 3-годинний секретарсько-організаційний курс, який провадив обласний організатор Степан Гавриш. На зборах він коротко з'ясував організаційні успіхи і неуспіхи цілости УНС в конвенційному році, при чому обширно заторкнув і місцеву Округу. Обговорюючи проблеми Округи, він зложив признання згаданим уже 5-м секретарям, які в конвенційному році дали Союзові 131 нових членів на всіх 157 здобутих цілою Округою. Ст. Гавриш дав ряд технічних порад, в який спосіб піднести організаційну продукцію поодиноких Відділів а втому і цілости УНСоюзу.

З черги приступлено до вибору нової Управи і на пропозицію пп. Володимира Лучканя і Ярослава Гука одноголосно обрано слідуючих осіб: проф. Іван Телюк — голова, Богдан Мусій — містоголова, Тарас Слівінський — секретар, Василь Добчанський — касир і Василь Романишин — член Управи. До Контрольної Комісії ввійшли дир. Євстахій Гомотюк, Михайло Галькевич і Василь Олійник.

Новообраний голова в імені вибраної Управи зложив подяку за вибір та довір'я, а відтак намітив пляни праці на біжучий рік. Схвалено відбути День УНС стейту Коннектикет, який повинен тим разом відбутись в Віллимантику.

Перед закінченням зборів проф. І. Телюк вручив найбільш заслуженому секретареві Округи дир. Гомотюкові спеціяльну відзнаку за приналежність до „Клюбу Почесних Союзовців".

В зборах взяло участь 27 осіб від 9-х Відділів, а на секретарському курсі було 18 слухачів.

По закінченню ділових нарад відбулась спільна перекуска, яку приготовила Управа 277 Відділу в особах Володимира Василенка — голови і дир. Євстахія Гомотюка — секретаря.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Почав виходити журнал ТУСМ „Смолоскип"

Ню Йорк. — Товариство Української Студіюючої Молоді, ТУСМ, ім. М. Міхновського, основоположника українського наукового націоналізму, розпочало видавати в Ню Йорку свій журнал під назвою „Смолоскип". До складу Редакційної колегії входять студентські діячі: Роман Богданович, Єлизавета Сидор-Чорторийська і Марта Костик. Вже вийшло два числа цього журналу, публікованого фото-способом, з багатьма фотознімками з діяльности Осередків ТУСМ у ЗСА та з молодечих демонстрацій в обороні історика Валентина Мороза і прав України, поневоленої Москвою. Друге число, позначене „Весна 1971 р.", має 4 сторінок, обкладинка Марти Костик, статті переважно українською мовою. У передмові від Редакції в ч. 2 сказано, що це число присвячене „ідеалам, за які карається Валентин Мороз і тисячі відомих і невідомих братів і сестер в Україні". Сказано також, що „ми не будемо поступатися в принципових справах, коли мова йде про визволення України". Річна передплата „Смолоскипа" коштує 2 доляри, писати на адресу:

"Smoloskyp", P.O. Box 501, Fordham University, Bronx, N.Y. 10458.

КОНҐРЕС ПОЛЬСЬКОЇ НАУКИ В НЮ ЙОРКУ

В доповненні до нотатки у „Свободі" про Другий Польський Науковий Конгрес, що відбувся в днях 23 - 25 квітня ц. р. на Колюмбійському Університеті в Ню Йорку — інформують, що від Наукового Товариства ім. Шевченка взяв участь в інавгураційному засіданні цього конгресу в дні 23 квітня делегат НТШ інж. Роман Кобринський, який передав привіт від НТШ для Президії Конгресу. Наукове Товариство ім. Шевченка одержало офіційне запрошення взяти участь у цьому Конгресі.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. О. П., Боффало: Наш мовний редактор радить Вам влаштувати прийняття, бо на принаття гості можуть не прийти.

ВШ. Б. Л., Філядельфія: Дякуємо за надіслане. Проте, діялог між Турчанським і Самбірським доведеться відкласти, бо „Свобода" дуже перевантажена всілякими залеглостями.

ВШ. КОУМ, Асторія: „Босфор клекотить" в багатьох наших парафіях і громадах і „Свободі" не вистачило б не то чотири, але, мабуть, сорок сторінок, щоб описувати всі ті події в поодиноких громадах та друкувати всі схвалювані резолюції. Газета має за завдання друкувати насамперед новини, а це, що діється у Вас, аж ніяк не є новиною. Спитайте, наприклад, в Сиракюзах.

ВШ. Н. Н., Сиракюзи: Пробачаємось за „чортика". Автором репортажу „Обмінялись євшан зіллям" є мгр. І. Городецький.

ВШ. П. Т., Ню Гейвен: Ми вже раніше мали застереження до надрукованого в „Свободі" з 9-го квітня допису О. Т. про 15-ліття СУА. Це не перший і навряд чи останній випадок дискримінаційного відношення до УНС чи його репрезентантів. Запам'ятаємо це на майбутнє.

НОВА НАЗВА СТАРОГО ЗМІСТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лося зовсім інакше. Комісія з трьох осіб засідала за закритими дверима. В своєму розпорядженні вона мала від політичної поліції та партійної контролі всі матеріяли на кожного члена партії, і заздалегідь у неї було готове рішення в його справі. Викликаний на чистку, поклавши на стіл партійного квитка, тільки слухав виставлені проти нього обвинувачення і на вимогу комісії давав лише окремі пояснення. Коли партійний квиток відбирали, то за його колишнім власником здебільшого пропадав усякий слід. Відомий бразилійський часопис „О Естадо де Сан Павло" пише в числі з 12 квітня, що наслідком обміну партійних квитків фізично знищено понад 800 тисяч партійців. Так Сталін розправився із здогадними своїми противниками в партії. Скільки вилетить з партії фактичних і здогадних противників Брежнєва — годі передбачити.

Та обмін партійних квитків не окошується на самих лише членах партії. Дошкульно вдаряє він і по безпартійних, тяжко відбивається на всьому житті країни. Безпартійних за будь-які зв'язки з вичищеними, навіть ділово - с л ужбові звільняють з роботи.

Що підказало Брежнєву назвати обмін п а р тійних квитків „гігієнізацією" — чи його перший диплом із зоотехнічного інституту, чи „успіхи" каґебівських „психіятрів" у поборенні противників режиму? В усякому разі, до цієї справи приступає він в білому халаті, як це роблять лікарі в каґебівських „психіятричних лікарнях".

Рішення Брежнєва про переведення „гігієнізації" — обміну партійних квитків, з незаперечністю свідчить про зростаючий спротив його політиці, генеральній лінії партії і взагалі режимові в СССР. В обличчі цього Брежнєв не знайшов іншого виходу, як завдати разючих ударів багатьом тисячам людей і заодно накласти „намордника" на все живе і бодай трохи самостійно мисляче в межах залізної заслони. Поза всяким сумнівом Брежнєв цілиться і на авторів і видавців „захалявної літератури", на всіх, що протестують проти беззаконня в Совєтському Союзі, на „бунтарів - інтелектуалів" і т. д.

Б р е жнєвська „гігієнізація" відразу стала в СССР найбільш з н енавидженим словом.

Конференція Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА
(ПЛАСТ, СУМА, ОДУМ, СУАСТ, СУСТА, ЗАРЕВО, ТУСМ)
— закликає —
всю Українську Молодь, Студенство і Старше Громадянство взяти масову участь у спільній

ДЕМОНСТРАЦІЇ
В ОБОРОНІ
ВАЛЕНТИНА МОРОЗА
ТА ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

Демострація відбудеться
в суботу, 1-го травня 1971 року в Ню Йорку перед будинком ОН і Совєтською Місією

Збірка о годині 1-ій по полудні при Першій Авеню і 47-ій вулиці. О годині 3-ій, учасники демонстрації вирушать походом перед будинок Совєтської Місії при 67-ій вулиці і Лексингтон Авеню.

Просимо прибути з транспарентами.

Закликаємо всі дальше віддалені Осередки відбути демонстрації в цей самий день.

ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшли від нас у Вічність
дня 30-го липня 1970 року
наша Найдорожча МАТИ, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

св. п. АНТОНІНА КОРДУБА
з дому ПОХОВСЬКА

б. учителька, вдова по бл. п. гімназійному професорові в Тернополі — Стефанові Кордубі, проживши 82 роки,
а дня 18-го лютого 1971 року відійшла від нас
її Улюблена Внучка, а наша одинока Найдорожча
ДОНЯ, ДРУЖИНА, МАМА і НЕВІСТКА

св. п. ТАНЯ РУДАКЕВИЧ
з дому РАУШ

проживши 25 років.

Складаємо найсердечнішу подяку Всечесному Духовенству, Церковному Хорові в Кергонксоні, Товариствам і Організаціям, Приятелям і Знайомим за участь в похоронних відправах.

Дякуємо усім Тим, що замовили Служби Божі, прислали квіти, а також Тим, що склали пожертви на церковні та національно-громадські цілі, як „невянучі вінки" в пам'ять Покійних, як також дякуємо всім Тим, що вислали свої співчуття чи в який інший спосіб причинилися до облегшення нашого тяжкого горя.

В глибокому смутку —

РОДИНА

СПОРТ

Редагує В.Сохан

УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ

„Тризуб" Філядельфія — „Дойчунгари" Ню Йорк, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудеться в неділю, 2-го травня 1971, о годині 2:30 по полудні на грищі Едісон Гай скул у Філядельфії.

„Чорноморська Січ" Нюарк — Ель Кондорітто СК, мистецькі змагання Футбольної Ліґи Шейфера стейту Ню Джерзі відбудуться в неділю, 2-го травня 1971 року, о год. 2-ій по полудні на грищі в Орендж, Н. Дж.

Чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січі" Нюарк візьме участь у крайових першостях Американського Аматорського Союзу (А.А.-Ю.) в суботу і неділю, 1-го та 2-го травня 1971 у Клівленді, Огайо.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ДРУЖИН ЮНАЦТВА ЗА ПЕРШІСТЬ СУАСТ-СХІД

У відбиванковому турнірі СУАСТ-Схід дружин юнаків і юначок до 18-го року життя, який відбувся 20-го березня 1971 в залі Українськ. кої Централі та в залі сусідньої школи в Пассейку, взяло участь 5 дружин юначок і 7 дружин юнаків. Проводила турніром Комісія, яку очолив представник СУАСТ-Схід Ігор Сохан, в складі: Ігор Сохан — керівник, Ярослав Петрик — заступник, Тиміш Мельник — секретар, Марко Фалинський — секретар юнаків, Володимир Кравець — секретар юначок, та Суддейська Комісія у складі: Ігор Сохан — гол. суддя, Ярослав Петрик, Михайло Мочула, Олекса Грицак, Марко Фалинський і Тиміш Мельник — члени Комісії. Господарем турніру був місцевий осередок СУМА ім. ген. Мирона Тарнавського.

Турнір відкрив коротким привітанням і словом до учасників представник СУАСТ-Схід Ігор Сохан. Негайно після офіційного відкриття станули до змагань одинадцять дружин юнаків і юначок, а дві юнацькі дружини СУМА Йонкерс і СУМА Нюарк, які прибули пізніше, були допущені до першостей додатково. Турнір юначок проведено за системою „кожний з кожним", а розгри юнаків проведено за системою „мінус два" з огляду на більше число дружин.

Вислідн змагань юначок:

СУМА Пассейк — СУМА Ню Йорк 15:1, 15:12
Пласт Пассейк — Пласт Ню Йорк 15:1, 15:2
СУМА Гартфорд — СУМА Ню Йорк 11:15, 15:10, 15:3
СУМА Пассейк, — Пласт Ню Йорк15:2, 11:15, 15:2
СУМА Гартфорд — Пласт Пассейк 15:13, 15:1
СУМА Ню Йорк — Пласт Ню Йорк 15:10, 7:15,15:6
СУМА Пассейк — Пласт Пассейк 15:12, 15:10
СУМА Гартфорд — Пласт Ню Йорк 15:7, 7:15, 15:5
Пласт Пассейк — СУМА Ню Йорк 15:17, 15:4, 15:9
СУМА Гартфорд — СУМА Пассейк 7:15, 16:14, 15:5

Вислідн змагань юнаків:

СУМА Ютика — СУМА Ню Йорк 15:5, 15:9
СУМА Пассейк — Пласт І Пассейк 15:2, 15:3
Пласт Гартфорд — СУМА Нюарк 15:4, 16:14
СУМА Йонкерс — Пласт ІІ Пассейк 15:11, 15:11
СУМА Ню Йорк — Пласт І Пассейк 2:0 сети
СУМА Нюарк — Пласт ІІ Пассейк 2:0 сети
СУМА Пассейк — СУМА Ютика 15:10, 9:15, 15:12
Пласт Гартфорд — СУМА Йонкерс 15:4, 15:10
СУМА Ню Йорк — СУМА Нюарк 15:3, 15:11
СУМА Ютика — СУМА Йонкерс 11:15, 15:2, 15:8
Пласт Гартфорд — СУМА Пассейк 15:13, 16:14
СУМА Ютика — СУМА Ню Йорк 15:7, 15:9
СУМА Ютика — СУМА Пассейк 15:8, 8:15, 15:8
Пласт Гартфорд — СУМА Ютика 15:9, 15:4

Кінцева табеля юначок

1. СУМА Гартфорд
2. СУМА Пассейк
3. Пласт Пассейк
4. СУМА Ню Йорк
5. Пласт Ню Йорк

Вершок табелі юнаків

1. Пласт Гартфорд
2. СУМА Ютика
3. СУМА Пассейк

Чаші найкращих змагунів турніру одержали: Юля Несторук — юначка СУМА з Гартфорду і юнак Фалинський СУМА з Ютики.

Закриття турніру відбулося в год. 10.15 вечором. Представник СУАСТ-Схід Михайло Мочула провів роздачу нагород: дружина першунів юначок СУМА з Гартфорду одержала тільки чашу, яку вона здобула на попотійно, натомість не одержала мандрівної чаші, бо минулорічний переможець „Ч. Січ" з Нюарку не прибула на змагання і не привезла цієї мандрівної чаші. Дружина переможців юнаків одержала обидві чаші, мандрівну та здобуту чашу на постійно. Крім чаш одержали змагуни першунів індивідуальні трофеї, а також були вручені трофеї найкращим змагунам турніру. В заключному слові Михайло Мочула закликав молодь брати активну участь у спортових змаганнях в лавах своїх молодечих організацій.

М. Т.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

МУЗЕЙ ТЕАТРАЛЬНОГО, МУЗИЧНОГО І КІНО-МИСТЕЦТВА В КИЄВІ

Один із фундаторів „Державного Музею театру, музики і кіно УССР", відомий актор і театральний режисер Василь Васильно ще раніше передав у подарунок Музеєві дві частини своєї унікальної збірки й бібліотеки. Тепер „Культура і Життя" з 25-го квітня сповіщила, що В. Васильно передав останню частину своєї бібліотеки, яка складається з книжок, магнетофонних записів, фотоальбомів тощо, також збірки театральних афіш, всього біля 5 000 експонатів. Директором музею є В. Козієнко. При музеї організовують лекції з історії театру.

МОРСЬКА ЛІНІЯ ОДЕСА — МАРСЕЛЬ

У кінці квітня з порту в Одесі вперше відплив пасажирський пароплав „Віра" до французького порту Марселю. Цим був започаткований постійний рейс кораблів, як повідомляла „Правда" з 27 квітня, „з СССР до Франції". Представник Чорноморського пароплавства Х. Греку сказав, що „введення постійної лінії між двома країнами було викликане постійно зростаючим товарообміном між СССР і Францією". Мається також на увазі туризм, який дає „обопільні вигоди".